

IDÉHISTORIA

Högre seminariet våren 2021

Onsdagar kl. 13.00–15.00

**Samtliga seminarier genomförs med Zoom.
Ta kontakt med ordföranden om du vill vara med.**

Välkommen! VERSION 15 – 2021-05-05

13 jan. 2021. GÄST: "Visioner om ett samhälle utan Gud: ateismens historia i Sverige 1879–1968."* Anton Jansson, forskare i idé- och lärdoms historia vid Göteborgs universitet, berättar om sitt nya VR-finansierade projekt om ateismens historia i Sverige. Han disputerade vid Göteborgs universitet 2017 med avhandlingen *Revolution and Revelation: Theology in the Political Thought of Friedrich Julius Stahl, Wilhelm Weitling and Karl Theodor Welcker*. Inledare: Inga Sanner. Ordförande: Elisabeth Mansén.

20 jan. "Lifting off, looking down and flattening out: Interwar airplane photography and cultural techniques of the view from above."* Staffan Bergwik lägger fram utkast till artikel.

Artikeln behandlar en amerikansk och brittisk diskurs om flygfotografiets potential och studerar denna praktik utifrån ett kulturtekniskt perspektiv. Frågor reses om vilka löften som flygfotografiet ansågs bära med sig, men också om hur flygfotografiet går att läsa som del av en mycket längre historia om hur världen från ovan har skrivits ner och fångats i inskriptioner och dokument. Artikeln är en del av projektet *Från ovan: Sven Hedins expeditioner och världen i överblick 1900-1935*. Ordförande: Elisabeth Mansén.

TIPS ATT BESÖKA HÖGRE SEMINARIET I UPPSALA

21 jan. 13.15–15.00 Emma Hagström Molin "Provenance in 19th-Century Europe".

(För mer information ta kontakt med Emma eller Sven Widmalm:
sven.widmalm@idehist.uu.se.)

27 jan. GÄST: Performativitet som akademiskt arbetsredskap. Professor Tiina Rosenberg leder ett seminarium om performativitet.* Ordförande: Elisabeth Mansén.

TIPS ATT BESÖKA HÖGRE SEMINARIET I LITTERATURVETENSKAP, IKE, KL. 15–17

27/1 Gästföreläsning med Kate Rigby, Bath Spa University. Ordförande: Anna Cullhed.

10 febr. "Siri Zöller och historien om profan religiositet i Sverige."* Inga Sanner utgår från uppsatsen "En historia om andlig otrohet. Tänkaren Siri Zöller och den boströmska filosofin", publicerad i *Lychnos, Årsbok för idé- och lärdoms historia 2020*, och relaterar denna till ett pågående projekt som handlar om att skriva den profana religiositetens historia i Sverige. Ordförande: Elisabeth Mansén.

TIPS ATT BESÖKA HÖGRE SEMINARIET I LITTERATURVETENSKAP, IKE, ONSDAG KL. 15–17

10/2 "Descartes och snöflingorna: förnuftets gränser", gästföreläsning med Cecilia Sjöholm, Södertörns högskola. Ordförande: Carin Franzén.

TIPS ATT BESÖKA HÖGRE SEMINARIET I TEATERVETENSKAP, IKE, TORSDAG KL. 13–15

11 FEBR. Erik Mattsson from Dansmuseet will come in to speak about his work at the museum (on 11 February). Chair: Meike Wagner.

17 febr. GÄST: Josephine Selander (ETH, Zürich) presenterar ett utkast till en artikel med titeln "**Zen as self-help: Buddhist modernism and Emotion management 1950–1960**" som ska ingå i *Lychnos* temapublikation om känslöshistoria 2021. Ordförande: Elisabeth Mansén.

24 febr. Annelie Drakman presenterar ett utkast till Lychnos specialnummer om känslöshistoria 2021.*

I utkastet argumenteras för att den nya epistemiska dygden "kreativ subjektivitet" blivit tongivande sedan 1960-talet. Denna dygd anses kännetecknas av kreativitet, flexibilitet, öppenhet, rörlighet, och sätts i motsats till en äldre syn på expertis vilken kännetecknas av tyngd, tillförlitlighet, stor sakkunskap, orubblighet. Den kreativa subjektiviteten sätts i texten samman med historiska faktorer som nyliberalismens politiska segertåg, ett fokus på framgångsrika människors särtecken inom psykologin från 1960-talet och framåt i och med uppkomsten av humanistisk psykologi, samt förändringar inom organisationsteori, där "agile management" hålls fram som ett föredöme. Sammanfattningsvis

problematiseras den kreativa subjektivitetens popularitet – kreativitet som värde framställs genomgående som någonting positivt, men kreativitetens ofrånkomlighet kan tänkas vara politiskt subversiv. Eftersom jag är mitt uppe i att utforska detta ämne (denna text är bara första steget i en tanke jag hoppas kunna hålla i huvudet i många år framåt) hoppas jag att seminarietexten kan bli ett avstamp varifrån vi tillsammans kan diskutera erfarenheter från våra egna intellektuella verksamheter, och hur vi uppfattar kreativitet som värde i relation till vårt eget skrivande. Ordförande: Elisabeth Mansén.

3 mars. "Att studera det svenska 1500-talets politiska tänkande."* Elisabeth Cederbjörk lägger fram sin avhandlings inledningskapitel. Avhandlingens syfte är att belysa politiskt tänkande under 1500-talet i Sverige, främst argumentationen om motståndsrätt, en fråga som i grunden rör så fundamentala frågor som härskarens ställning i förhållande till undersåtarna och vad härskarens makt egentligen grundas på. I Sverige blev argumentation särskilt livlig i samband med att en kung avsattes, vilket skedde tre gånger under 1500-talet: Kristian II störtades 1521, Erik XIV avsattes 1568 och Sigismund detroniserades 1599. I inledningskapitlet redogör hon bland annat för avhandlingens frågeställningar, teori, metod, avgränsningar och källmaterial samt för forskningsläget. Ordförande: Elisabeth Mansén.

10 mars. Årets masterstudenter presenterar sina uppsatsidéer. Samtal om forskarutbildning och andra framtida möjligheter. Ordförande: Elisabeth Mansén och Karin Dirke.

17 mars 2021 kl. 13–17 (Obs tiden!). SLUTSEMINARIUM. Isabelle Ståhl lägger fram sitt avhandlingsmanus *Sjärens laboratorium – skildringar av psyket under rus i Weimarrepubliken*. * Opponent: Jenny Willner, fil dr i litteraturvetenskap vid Ludwig-Maximilians-Universität i München. Ordförande: Elisabeth Mansén.

24 mars. Ledigt som kompensation för slutseminariet – eller tid att besöka tvärseminariet, ett annat seminarium på IKE eller i idéhistoria på annan ort.

31 mars. "Nationella dräkten."* Sara Ekström presenterar ett empiriskt kapitel ur sin avhandling. Avhandlingen handlar om regerande, känslopolitik och nationell identitet under gustaviansk tid. Det empiriska kapitlet handlar om diskussioner om mänskliga drivkrafter och regerande genom känslor och begär som aktualiserades genom en tävlingsfråga om att införa en nationell dräkt år 1773 och genom införandet av den nationella dräkten år 1778." Ordförande: Elisabeth Mansén.

7 april. GÄST: Att skriva populärvetenskap som historiker. Karin Carlsson, knuten till historiska institutionen på SU. Karin Carlsson gav i höstas ut den uppmärksammade boken *Kvinnosaker* på Bonniers förlag i samarbete med Stockholms kvinnohistoriska museum. I boken skriver Carlsson kvinnors historia under 1900-talet genom 50 olika föremål. Se <https://www.bonnierfakta.se/nyheter/kvinnosaker-ett-sekel-av-kvinnohistoria-genom-50-foremal/> Hon kommer att inleda seminariet genom att prata dels om den nya boken, dels om erfarenheter av att publicera sig populärvetenskapligt som historiker. Tanken är att detta ska leda till ett samtal om möjligheter och utmaningar för oss som historiker att nå ut till en större publik genom olika typer av populärvetenskap. Ordförande: Annika Berg.

14 april. GÄST: David Larsson Heidenblad, docent i historia och biträdande föreståndare för Centrum för kunskapshistoria (LUCK) vid Lunds universitet & Orsi Husz, professor vid Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet: "Aktie-SM och kreditkortskrig: (Privat)ekonomisk kulturförändring i det sena 1970-talets Sverige"

David Larsson Heidenblad och Orsi Husz presenterar sin pågående forskning om den genomgripande kulturförändring som skett på det privatekonomiska området i Sverige sedan sent 1970-tal. De två arbetar inom det stora RJ-programmet *Nyliberalism i Norden: Ett nytt historiskt fält* (2020–2025) som leds av Jenny Andersson och samlar ett dussintal nordiska forskare. På seminariet kommer de att lägga fram ett första gemensamt artikelutkast med fokus på 1979 och två försök som då gjordes för att popularisera aktiesparande respektive konsumtionskrediter. På seminariet kommer de också lyfta fram hur deras forskning söker gripa in i och utveckla det kunskapshistoriska forskningsfältet. Ordförande: Elisabeth Mansén och Karolina Enquist Källgren.

TIPS ATT BESÖKA TVÄRSEMINARIET PÅ IKE:

20 april. Tisdag kl. 15–17. Tvärseminarium på IKE – om akademisk känslöhantering. Akademisk känslöhantering: kritik, kontroll och konkurrens

Att genomgå en forskarutbildning innebär att bli riktigt bra på något. Som doktorand utvecklar man en unik specialistkunskap inom ens eget forskningsämne. Men man erövrar också en mängd andra färdigheter. Några av dem synliggörs i examensmålen. Andra syns inte alls. Till de mer osynliga hör den hantering av känslor som är förbundna med att vara forskare och som utgör en del av den akademiska självkunskap som man tillägnar sig genom sin utbildning. Oftast är det en ganska ensam process som man förväntas klara av på egen hand. Seminariet är ett led i ett försök att göra den processen mer gemensam. På seminariet diskuterar vi akademisk känslohantering med fokus på tre områden som utgör forskarens vardag: kritik, kontroll och konkurrens. Vi diskuterar ett kortare textutdrag som cirkuleras innan seminariet och delar med oss av våra egna erfarenheter. Ordförande: Staffan Bergwik och Victoria Fareld.

(För mer information om tvärseminariet, ta kontakt med Sonya Petersson: sonya.petersson@arthistory.su.se.)

21 april. Metodseminarium: Ett seminarium om idéhistoria och digitala forskningsmetoder.*

Under pandemi-året har i stort sett alla av nödvändighet blivit digitala historiker i större eller mindre utsträckning – vi diskuterar och förmedlar våra resultat via digitala medel, vi undervisar online, vi använder digitala databaser. Under detta seminarium diskuterar vi tillsammans potentialen för oss som idéhistoriker att dra ännu större nytta av digitala metoder, med tonvikt på vår forskningsverksamhet, men också faror och fallgropar som kan finnas i den snabba digitala utvecklingen och frågor om vad vi som historiker och humanister kan bidra med i en mer allmän diskussion kring digitala humaniora och humanvetenskap.

Ordförande: Annelie Drakman och Annika Berg

28 april. Ledigt som kompensation – eller tid att besöka tvärseminariet, ett annat seminarium på IKE eller i idéhistoria på annan ort.

5 maj. * FORSKNINGSKAVALKAD! 10 MIN. Korta presentationer av pågående forskning.

Ordförande: Elisabeth Mansén.

6–7 maj. IDÉHISTORIA PÅ GÅNG. I LUND.

12 maj. GUESTS: Monique Ligtenberg and Claire Blaser om Transkulturell kunskapshistoria. Två doktorander från ETH i Zürich presenterar sina arbeten i allmänhet och i synnerhet sina artiklar för ett specialnummer av tidskriften *Comparativ* om globalhistoria och kunskapshistoria.

Monique Ligtenberg: "Contagious connections: Medicine, race, and plantation capitalism between Frankfurt, Sumatra and New Guinea, 1879-1904." This paper focuses on the transimperial career of the German physician, physical anthropologist and founder of Frankfurt's Völkerkundemuseum Dr. Bernhard Hagen (1853-1919). By focusing on Hagen's life between Frankfurt, Dutch-ruled Sumatra and German New Guinea, it argues that the co-production and circulation of medical and anthropological knowledge transcended the boundaries of individual empires and nation states.

<https://gmw.ethz.ch/en/people/personen-a-z/person-detail.MjMwMDM3.TGlzdC81NjcsLTQ1NzQ1MTA0Ng==.html>

Här om hennes projekt:

<https://gmw.ethz.ch/en/research/projects/monique-ligtenberg.html>

och

Claire Blaser, "Sanskrit roots in the Swiss Idioticon: Early Indology in Switzerland between transimperial science and national identity formation."

This research sheds light on the history of the discipline of Indology at the University of Zurich between the mid-19th and the mid-20th century. In focusing on the Zurich scholars' cross-disciplinary as well as cross-border networks, the paper argues that early Indological knowledge production in Switzerland was simultaneously a site of transimperial entanglement and of Swiss national identity formation.

<https://gmw.ethz.ch/en/people/personen-a-z/person-detail.MjYzNTYz.TGlzdC81NjcsLTQ1NzQ1MTA0Ng==.html>

Här om hennes projekt:

<https://gmw.ethz.ch/en/research/projects/claire-blaser.html>

Josephine Selander säger att alla på Chair for History of the Modern World på ETH mer eller mindre sysslar med transkulturell kunskapshistoria och att arbetet påminner mycket om det vi gör på idéhistoria på SU, så förhoppningsvis kan det bli intressant samtal. Ordförande: Elisabeth Mansén.

19 maj. Adam Kjellgren lägger fram ett utkast till konferensbidrag: *Feminist perspectives on myth. The case of Simone de Beauvoir*. Hans beskrivning lyder som följer: »Feminist perspectives on myth

remains a severely understudied topic, excluded from all major historiographical works on myth. This omission runs the risk of engendering partial accounts of the past, while it may simultaneously cause scholars to overlook arguments that remain highly relevant in the present. In order to address this lacuna and demonstrate the significance of studying feminist perspectives, I analyze the concept of myth developed by Simone de Beauvoir. It is an unfinished conference paper. The finished paper will be presented at a conference in June.» Ordförande: Elisabeth Mansén.

26 maj. Ledigt som kompensation för disputationerna. Tid att besöka tvärseminariet, ett annat seminarium på IKE eller i idéhistoria på annan ort.

FREDAG 28 maj kl. 13.00. DISPUTATION i Auditoriet (eller på Zoom). Johan Fredrikzon disputerar på avhandlingen *Kretslopp av data: Miljö, befolkning, förvaltning och den tidiga digitaliseringens kulturtekniker*.

Opponent Anders Ekström, professor i idé- och lärdomshistoria, Uppsala universitet. Betygsnämnd: Sverker Sörlin, professor i miljöhistoria, Kungliga tekniska högskolan, professor Pelle Snickars, Institutionen för kultur- och medievetenskaper, Umeå universitet och Anna Dahlgren, professor i konstvetenskap, Stockholms universitet. Handledare: professor Staffan Bergwik, Stockholms universitet och professor Thomas Götselius, Stockholms universitet. Ordförande: Elisabeth Mansén, professor i idéhistoria, Stockholms universitet.

2 juni. Ledigt som kompensation för disputationerna – eller tid att besöka tvärseminariet, ett annat seminarium på IKE eller i idéhistoria på annan ort.

MÅNDAG 14 juni kl. 13.00.* DISPUTATION. Jonas Thungren Lindbärg disputerar på avhandlingen *Between Old and New Rome: Armenian and Bulgarian Contacts with the Papacy around 1204*.

Opponent Alexander Beihammer, Heiden Family College Professor, Department of History, University of Notre Dame (Ind., USA). Betygsnämnd: Christine Amadou, professor i idéhistoria, Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk, Universitetet i Oslo, Andreas Hellerstedt, docent i idéhistoria, Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet och Erika Kihlman, docent i latin, Romanska och klassiska institutionen, Stockholms universitet. Reserv: Per Ambrosiani, professor i ryska, Institutionen för språkstudier, Umeå universitet. Handledare: Helena Bodin, professor i litteraturvetenskap, Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet och Linn Holmberg, forskare i idéhistoria, Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet, och Pro Futura Fellow vid Swedish Collegium for Advanced Study, Uppsala.
Ordförande Elisabeth Mansén, professor i idéhistoria, Institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet.

* betyder att det förväntas ett skriftligt underlag – vid behov, ta kontakt med författaren.

Obs! Detta schema är sammanställt vid terminens början. Vid motsägelser gäller hemsidans kalendarium.